

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.31-06- 6419

Chișinău

29 iulie 2020

**Biroul Permanent
al Parlamentului**

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova se prezintă spre examinare proiectul de lege privind aprobarea proiectului de lege privind asigurarea subvenționată în agricultură, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 531 din 20 iulie 2020.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de lege (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română - 16 file și în limba rusă 18 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (10 file);
4. Analiza impactului de reglementare (15 file).
5. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (7 file);
6. Avizele ministerelor și autorităților vizate (20 file);
7. Sinteza obiecțiilor și recomandărilor (28 file).

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex. Snejana Novac
Tel.022250234
snejana.novac@gov.md

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. 352		
"29"	07	2020
Ora _____		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 531

din 20 iulie 2020

Chișinău

Pentru aprobarea proiectului de lege privind asigurarea subvenționată în agricultură

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege privind asigurarea subvenționată în agricultură.

Prim-ministru

Ministrul agriculturii,
dezvoltării regionale
și mediului

ION CHICU

Ion Perju

Ministrul justiției

Fadei Nagacevschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind asigurarea subvenționată în agricultură**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I**DISPOZIȚII GENERALE****Articolul 1. Scopul și obiectul prezentei legi**

(1) Prezenta lege are drept scop stimularea producătorilor agricoli pentru asigurarea intereselor patrimoniale împotriva riscurilor specifice activităților agricole și protejarea intereselor acestora în procesul de asigurare.

(2) Prezenta lege reglementează relațiile dintre asigurători și producătorii agricoli care apar în procesul asigurării în agricultură, precum și relațiile care se stabilesc între aceștia, pe de o parte, și autoritățile publice, pe de altă parte, în legătură cu subvenționarea de către stat a primelor de asigurare.

Articolul 2. Cadrul juridic al asigurării subvenționate în agricultură

(1) Asigurarea subvenționată în agricultură (în continuare – *asigurare în agricultură*) se desfășoară conform prevederilor prezentei legi. Situațiile nereglementate de prezenta lege sunt reglementate de Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 și Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări.

(2) Acțiunea prezentei legi se extinde numai asupra bunurilor agricole și a riscurilor asigurate prevăzute în ea.

Articolul 3. Subiecții și obiectul asigurării în agricultură

(1) Subiecții relațiilor de asigurare în agricultură sunt asigurătorul, asiguratul, beneficiarul asigurării, precum și statul, în partea ce ține de subvenționarea primelor de asigurare în agricultură.

(2) În calitate de asigurat poate fi producătorul agricol, astfel cum este definit de Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare a producătorilor agricoli, care își asigură bunurile agricole prezente și viitoare.

(3) Obiect al asigurării sunt bunurile agricole aflate în circuitul civil asupra cărora, prin lege, nu sunt stabilite alte interdicții sau limitări și care sunt reglementate de prezenta lege.

(4) În caz de transmitere în arendă a terenurilor agricole, recolta culturilor agricole și a plantațiilor multianuale se asigură de arendaș. Primele de asigurare plătite de acesta nu pot fi trecute în contul arendeii.

Articolul 4. Desfășurarea activității de asigurare subvenționată în agricultură. Drepturi și obligații

(1) Asigurători sunt persoane juridice deținătoare de licențe, eliberate de Comisia Națională a Pieței Financiare, pentru desfășurarea activității de asigurare la categoria „asigurări generale”, cu dreptul de a practica activitate pentru clasele de asigurări 8 și 9 specificate în compartimentul B din anexa nr.1 la Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări și care, în baza primelor de asigurare încasate, plătesc despăgubiri pentru prejudiciul cauzat de riscurile asigurate prevăzute de prezenta lege.

(2) Condițiile speciale de asigurare în agricultură, precum și modificările acestor condiții, se notifică de către asigurator Comisiei Naționale a Pieței Financiare și Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

(3) Fără a aduce atingere cerințelor stabilite de către Comisia Națională a Pieței Financiare față de conținutul condițiilor de asigurare, condițiile speciale de asigurare în agricultură, în sensul alin. (2), includ:

- a) lista obiectelor și riscurilor asigurate;
- b) caracteristica riscurilor asigurate;
- c) gradul de cuprindere în asigurare și mărimea franșizelor utilizate pentru fiecare obiect și risc asigurat în parte;
- d) modalitatea de estimare a prejudiciului și de calculare a despăgubirilor de asigurare.

(4) Asigurătorii ale căror condiții speciale de asigurare au fost notificate dobândesc dreptul:

- a) la prestarea serviciilor de asigurare subvenționată în agricultură;
- b) la accesarea, prin intermediul platformei MAccess, a informațiilor existente în sistemele informaționale deținute de către autoritățile administrației publice necesare încheierii și urmării executării contractelor de asigurare în agricultură.

(5) Asigurătorii prezintă anual Comisiei Naționale a Pieței Financiare date cu privire la asigurarea în agricultură, despăgubirile de asigurare achitate și deciziile de refuz în achitarea despăgubirilor de asigurare, în baza unor formulare aprobate de Comisia Națională a Pieței Financiare, coordonate cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

Capitolul II **CONDIȚIILE ASIGURĂRII ÎN AGRICULTURĂ**

Secțiunea 1. Asigurarea cantitativă a recoltei culturilor agricole

Articolul 5. Obiectul asigurării

(1) Obiect al asigurării cantitative a recoltei culturilor agricole este interesul patrimonial legat de pierderea financiară, ca rezultat al obținerii unei cantități de recoltă a culturilor agricole sub nivelul celui planificat, din cauza producerii riscului asigurat.

(2) Nu pot fi supuse asigurării:

a) recolta culturii anuale, care, fiind cultivată pe parcursul ultimilor 3 ani consecutivi, a produs mai puțin de 30% din recolta medie a culturii date în unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea, conform datelor Biroului Național de Statistică, sau nu a rodit deloc;

b) recolta plantației multianuale, care, fiind în fază de fertilitate, în ultimii 5 ani a produs mai puțin de 30% din recolta medie a acestei culturi în unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea, conform datelor Biroului Național de Statistică, sau nu a rodit deloc;

c) recolta plantației multianuale, în care peste 20% din pomi/tufe proiectate lipsesc, sunt pierși, nu a fost întreținută conform normelor agrotehnice sau a cărei termen de funcționare utilă rămas este mai mic sau egal cu 2 ani.

Articolul 6. Riscul asigurat

Producătorul agricol poate asigura obiectul asigurării împotriva unuia sau mai multor dintre următoarele riscuri:

- a) secetă excesivă;
- b) grindină;
- c) înghețuri timpurii de toamnă, de iarnă și târzii de primăvară;
- d) inundații;
- e) ploi torențiale;
- f) suflarea semințelor;
- g) polignirea culturilor;
- h) incendierea spicoaselor;
- i) atac al organismelor dăunătoare.

Articolul 7. Stabilirea sumei asigurate

(1) Suma asigurată în cazul asigurării recoltei culturii agricole reprezintă produsul recoltei medii prognozate la hectar și al prețului anticipat de comercializare a recoltei, dacă părțile nu convin asupra unui nivel mai mic al sumei asigurate.

(2) Recolta medie prognozată la hectar se calculează ca producția medie a culturii agricole ce urmează a fi asigurată, obținută de către producătorul agricol pentru 3 ani din ultimii 5 ani, cu excluderea anului în care s-a obținut cea mai mare recoltă și a anului în care s-a obținut cea mai mică recoltă.

(3) În lipsa datelor prevăzute la alin. (2), calcularea recoltei medii prognozate se face în baza datelor Biroului Național de Statistică, în profil

teritorial, despre cultura agricolă ce urmează a fi asigurată, sau a datelor din alte surse acceptate de către ambele părți.

(4) La cererea asigurătorului, asiguratului sau a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, părțile recalculează recolta prognozată, dacă din cauza unor factori, alții decât cei împotriva cărora s-a asigurat, se constată că recolta fie va fi mai mică de 75% din cea prognozată, fie va fi mai mare cu peste 50% din cea prognozată.

(5) Prețul anticipat de comercializare a recoltei culturii agricole nu poate depăși prețul maxim de comercializare obținut de către producătorul agricol în ultimii 5 ani, confirmat prin acte de înstrăinare.

(6) În lipsa datelor prevăzute la alin. (5), prețul anticipat de comercializare a recoltei culturii agricole nu poate depăși prețul maxim comparabil din ultimii 5 ani, în baza datelor oficiale ale Biroului Național de Statistică, în profil teritorial.

(7) Părțile contractului de asigurare pot conveni asupra unei cantități a recoltei peste media prognozată sau a unui preț peste cel anticipat de comercializare a recoltei culturii agricole în următoarele cazuri:

a) când producătorul agricol vine cu probe cu privire la posibila creștere a productivității culturilor agricole față de cea medie obținută de el în ultimii ani, prin implementarea unor noi tehnologii sau a unor operațiuni agrotehnice noi pe suprafețele cu cultura agricolă ce urmează a fi asigurată;

b) când există contracte sau antecontracte prin care producătorul agricol a negociat un preț peste valoarea prețului anticipat de comercializare.

(8) Calculul sumei asigurate se prezintă într-o anexă la contractul de asigurare, în care se indică sursele de informații privitor la recolta medie la hectar și la prețurile de comercializare. Anexa este parte integrantă a contractului de asigurare și se semnează de către ambele părți.

Secțiunea a 2-a. Asigurarea calității recoltei culturii agricole

Articolul 8. Obiectul asigurării

Obiect al asigurării calității recoltei culturii agricole este interesul patrimonial legat de pierderea financiară ca rezultat al diminuării calității recoltei culturii agricole, din cauza producerii riscului asigurat.

Articolul 9. Riscul asigurat

Producătorul agricol poate asigura obiectul asigurării împotriva unuia sau mai multor dintre următoarele riscuri:

- a) seceta excesivă;
- b) grindină;
- c) inundații;
- d) ploi torențiale;
- e) atac al organismelor dăunătoare.

Articolul 10. Stabilirea sumei asigurate

Prevederile art. 7 se aplică *mutatis mutandis* la stabilirea sumei asigurate în cazul asigurării pierderilor financiare provocate de diminuarea calității.

Secțiunea a 3-a. Asigurarea plantațiilor multianuale**Articolul 11. Obiectul asigurării**

(1) Obiect al asigurării plantațiilor multianuale este interesul patrimonial legat de pierderea financiară ca rezultat al distrugerii totale sau parțiale a plantației multianuale, din cauza producerii riscului asigurat.

(2) Nu pot fi supuse asigurării:

a) plantațiile multianuale în care peste 20% din pomi/tufe proiectate lipsesc sau sunt pierși/pierite;

b) plantațiile multianuale al căror termen de funcționare utilă rămas este mai mic sau egal cu 2 ani;

c) plantațiile multianuale care nu sunt întreținute conform cerințelor agrotehnice.

Articolul 12. Riscul asigurat

Producătorul agricol poate asigura obiectul asigurării față de distrugerea totală sau parțială a plantației multianuale provocate de una sau mai multe din următoarele riscuri:

a) grindină;

b) înghețuri de iarnă;

c) inundații;

d) atac al organismelor dăunătoare;

e) furtuni;

f) secetă excesivă.

Articolul 13. Stabilirea sumei asigurate

Suma asigurată la asigurarea plantației multianuale nu poate depăși suma costurilor activelor biologice și a costurilor aferente activelor biologice, până la momentul asigurării, sau, după caz, prețul de piață indicat în raportul de evaluare.

Secțiunea a 4-a. Asigurarea animalelor**Articolul 14. Obiectul asigurării**

(1) Obiect al asigurării animalelor este interesul patrimonial legat de pierderea financiară ca rezultat al pieirii sau sacrificării animalelor, altele decât peștii și albinele.

(2) Nu pot fi supuse asigurării următoarele animale:

- a) cele care nu sunt întreținute conform normelor sanitar-veterinare;
- b) cele bolnave (infectate);
- c) cele care manifestă semne clinice de boală, sunt slăbite sub greutatea fiziologică normală și cele care se află în zona de protecție și de supraveghere delimitată de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Articolul 15. Riscul asigurat

Producătorul agricol poate asigura obiectul asigurării de pieire sau sacrificare forțată produse, în special, de una sau mai multe dintre următoarele riscuri:

- a) boli sau patologii ale animalelor;
- b) accidente;
- c) fenomene meteorologice și agrometeorologice periculoase;
- d) temperaturi excesive, sub sau peste limita fiziologică de rezistență a animalelor;
- e) incendii.

Articolul 16. Stabilirea sumei asigurate

(1) Suma asigurată a animalelor mature și a celor de prăsilă este egală cu costul acestora la momentul asigurării, indicat în evidența contabilă a asiguratului, sau cu prețul de procurare, indicat în contractele de vânzare-cumpărare, sau după caz, în invoice-uri, facturi de expediție ori cu prețul de piață, indicat în raportul de evaluare.

(2) Suma asigurată a animalelor în creștere este stabilită conform unei metodologii aprobate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

(3) Prin acordul comun al părților, acestea pot stabili suma de asigurare a animalelor domestice, pentru fiecare zi de aflare în asigurare, ținând cont de adaosul zilnic în masă al acestora.

Secțiunea a 5-a. Asigurarea sănătății animale

Articolul 17. Obiectul asigurării

(1) Obiect al asigurării sănătății animale este interesul patrimonial legat de sănătatea animalelor.

(2) Nu poate fi supusă asigurării sănătatea următoarelor animale:

- a) a celor care nu sunt întreținute conform normelor sanitar-veterinare;
- b) a celor în privința sănătății cărora apar suspiciuni de boală;

c) a celor care la ultima inspectare au fost diagnosticate ca bolnave (infectate);

d) a celor care se află în zona de protecție și de supraveghere delimitată de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cu excepția celor care nu sunt susceptibile la bolile în baza cărora a fost instituită zona de carantină de necesitate (nespecifice tipului de animale);

e) a celor care au suferit traume, slăbite, care suferă de subnutriție.

Articolul 18. Riscul asigurat

(1) Riscul asigurat al sănătății animale îl constituie cheltuielile pentru diagnosticarea și tratarea animalelor care aparțin producătorilor agricoli, suportate ca urmare a:

a) bolilor, cu sau fără moartea animalului;

b) accidentelor, cu sau fără moartea animalului;

c) incendiului, cu sau fără moartea animalului;

d) măsurilor urgente clinice, terapeutice, chirurgicale, obstetricale, ginecologice.

(2) Nu constituie risc asigurat cheltuielile legate de măsurile profilactice, de vaccinare, antiepidemice, sanitar-igienice, de dezinsecție, deparazitare, deratizare și investigații de laborator, altele decât cele necesare pentru tratarea animalelor.

Articolul 19. Stabilirea sumei asigurate

Suma de asigurare a sănătății animalelor se stabilește între asigurat și asigurător, dar nu poate depăși costul animalelor indicat în evidența contabilă a asiguratului sau prețul de procurare indicat în contractele de vânzare-cumpărare sau, după caz, în invoice-uri, facturi de expediție ori prețul de piață indicat în raportul de evaluare.

Secțiunea a 6-a. Asigurarea peștilor

Articolul 20. Obiectul asigurării

(1) Obiect al asigurării peștilor este interesul patrimonial legat de pierderea financiară ca rezultat al pieirii peștilor, din cauza producerii riscului asigurat.

(2) Nu pot fi supuși asigurării peștii:

a) care nu sunt întreținuți conform normelor sanitar-veterinare;

b) cei bolnavi (infectați) sau cei care prezintă semne de boală;

c) cei care la ultima inspectare au fost diagnosticați ca bolnavi (infectați) sau a fost depistată o reacție pozitivă la anumite boli (agenți patogeni);

d) cei care se află în zona de protecție și de supraveghere delimitată de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, cu excepția celor care nu sunt susceptibili la bolile în baza cărora a fost instituită zona de protecție și de supraveghere (nespecifice tipului de pești).

Articolul 21. Riscul asigurat

Producătorul agricol poate asigura obiectul asigurării de pieire ca rezultat al producerii unuia sau mai multor dintre următoarele riscuri:

- a) boli;
- b) inundații;
- c) intoxicare;
- d) asfixiere;
- e) secetă;
- f) întreruperea alimentării cu energie electrică a întreprinderilor de reproducere a peștilor, ca urmare a unor factori naturali.

Articolul 22. Stabilirea sumei asigurate

(1) Suma asigurată a peștilor este egală cu costul acestora la momentul asigurării, indicat în evidența contabilă internă a asiguratului, sau cu prețul de procurare, indicat în contractele de cumpărare-vânzare sau, după caz, în invoice-uri de import, facturi de expediție ori cu prețul de piață indicat în raportul de evaluare.

(2) Suma asigurată a peștilor în creștere este stabilită conform unei metodologii aprobate de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

(3) Prin acordul comun al părților, acestea pot stabili suma de asigurare a peștilor, pentru fiecare zi de aflare în asigurare, ținând cont de adaosul zilnic în masă a acestora.

Secțiunea 7. Asigurarea familiilor de albine**Articolul 23. Obiectul asigurării**

Obiect al asigurării familiilor de albine este interesul patrimonial legat de pierderea financiară ca rezultat al pieirii familiilor de albine sau deteriorarea stupilor, din cauza producerii riscului asigurat.

Articolul 24. Riscul asigurat

Producătorul agricol poate asigura obiectul asigurării împotriva unuia sau mai multor dintre următoarele riscuri:

- a) a bolilor sau a paraziților, cu pieirea totală sau parțială a familiilor de albine;
- b) a intoxicării, în special, cu produse de uz fitosanitar, cu pieirea totală sau parțială a familiilor de albine;
- c) deteriorarea unuia sau mai multor stupi în timpul transportării, în urma accidentelor rutiere sau altor tipuri de accidente.

Articolul 25. Stabilirea sumei asigurate

Suma de asigurare a familiilor de albine și/sau stupilor este egală cu costul acestora, indicat în evidența contabilă internă a asiguratului sau cu prețul de procurare, indicat în contractele de cumpărare-vânzare sau, după caz, în invoice-uri de import, facturi de expediție ori cu prețul de piață indicat în raportul de evaluare.

Capitolul III CONTRACTUL DE ASIGURARE

Articolul 26. Clauzele obligatorii ale contractului de asigurare

Fără a aduce atingere prevederilor Codului civil, în contractul de asigurare în agricultură se indică:

- a) numărul cadastral și suprafața terenului ocupat de cultura agricolă asigurată; sau
- b) specia, rasa și, după caz, numărul de identificare a animalului;
- c) mărimea sumei asigurate;
- d) mărimea franșizei și modalitatea de calcul a despăgubirii;
- e) beneficiarul asigurării.

Articolul 27. Acțiunea în timp a contractului de asigurare

(1) Contractul de asigurare în agricultură se încheie pe cel mult un an calendaristic, dacă părțile nu stabilesc altfel.

(2) Contractul de asigurare a recoltei culturilor agricole se încheie pe un an agricol și încetează la data finalizării recoltării, dacă părțile nu stabilesc altfel. Recoltarea culturii agricole nu poate depăși termenul practicat în unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea, respectivă pentru efectuarea acestei operațiuni. Cultura agricolă se consideră recoltată din momentul încărcării producției în lăzi, unități de transport sau depozitării ei, pentru transportarea la procesare.

(3) Asigurarea începe cu prima oră a primei zile următoare achitării primei de asigurare sau a primei rate a acesteia și încetează la ora 24 a ultimei zile din perioada de asigurare, dacă părțile nu convin altfel.

(4) În cazul animalelor, asigurarea începe după împlinirea perioadei de carantină profilactică prevăzută în contractul de asigurare.

(5) În cazul asigurării animalelor pentru carne, asigurarea încetează la data sacrificării animalelor, dacă părțile nu convin altfel.

Articolul 28. Măsuri de precauție

(1) Asiguratul este obligat să respecte regulile agrotehnice, normele sanitar-veterinare și alte măsuri stabilite de contract sau actele normative, pentru a evita sau a diminua efectele negative asupra obiectului asigurării, altele decât cele care pot fi produse de riscul asigurat.

(2) Asigurătorul poate verifica respectarea de către asigurat a măsurilor prevăzute la alin. (1), iar în caz de depistare a abaterilor acordă un anumit termen pentru înlăturarea acestora. Periodicitatea verificărilor și termenele pentru înlăturarea abaterilor se stabilesc în condițiile speciale de asigurare.

(3) Asigurătorul poate declara rezoluțiunea contractului, dacă asiguratul nu a îndeplinit măsurile de precauție cu intenția de a cauza prejudiciu ori din culpă gravă, dar cunoscând că există probabilitatea că prejudiciul va surveni.

Articolul 29. Rezoluțiunea contractului de asigurare

(1) Rezoluțiunea contractului de asigurare se face în condițiile Codului civil.

(2) Asigurătorul decade din dreptul la rezoluțiunea contractului de asigurare dacă devine cert că riscurile asigurate se vor produce.

(3) Asiguratul decade din dreptul la rezoluțiunea contractului de asigurare dacă devine cert că riscurile asigurate nu se vor produce.

(4) În caz de rezoluțiune a contractului de asigurare, partea primei de asigurare primită ca subvenție proporțională cu perioada de asigurare rămasă și neacoperită după rezoluțiune se restituie de către asigurător în bugetul de stat, în termen de 10 zile de la data rezoluțiunii contractului de asigurare.

Capitolul IV PRIMA DE ASIGURARE, PLATA ȘI MODALITATEA DE SUBVENȚIONARE A ACESTEIA

Articolul 30. Primele de asigurare

(1) Prima de asigurare se stabilește în conformitate cu tarifele de bază aplicate la suma asigurată.

(2) Tariful de asigurare se stabilește de comun acord al părților, ținând cont de politica actuarială internă a asigurătorului.

(3) Primele de asigurare includ cheltuielile de gestionare ale asigurătorului, care nu pot constitui mai mult de 15% din valoarea primelor subscrise pe contract.

Articolul 31. Plata primelor de asigurare

(1) Prima de asigurare se plătește la eliberarea poliței de asigurare, însă nu mai târziu de termenul prevăzut la alin. (4).

(2) Prima de asigurare poate fi achitată de către asigurat sau de către beneficiarul asigurării, în a cărui favoare se încheie asigurarea.

(3) Asigurătorul poate accepta efectuarea plății primei de asigurare în tranșe, în termenul indicat în contractul de asigurare.

Mărimea primei tranșe va constitui:

a) 40% din prima de asigurare, dacă prima de asigurare se va plăti în două sau trei tranșe;

b) 25% din prima de asigurare, dacă prima de asigurare se va plăti în patru tranșe;

c) 20% din prima de asigurare, dacă prima de asigurare se va plăti în cinci tranșe.

(4) Termenul de plată a primei de asigurare sau a primei ei tranșe:

a) pentru recolta culturilor de toamnă se efectuează până la 1 decembrie a anului precedent recoltării sau, pentru riscurile prevăzute la art. 6 litera a), b), c) (doar pentru înghețurile de primăvară), d), e), g), h), i) și art. 9 cel târziu până la 1 mai a anului recoltării;

b) pentru recolta culturilor de primăvară se efectuează cel târziu la 1 iunie a anului curent, cu excepția culturilor supuse riscului de înghețuri târzii de primăvară, pentru care termenul-limită va fi 1 mai a anului recoltării.

c) pentru recolta culturilor multianuale și legume, asigurarea de înghețuri timpurii de toamnă se efectuează cel târziu la 1 septembrie a anului recoltării.

(5) Stabilirea în contractul de asigurare a posibilității achitării primei de asigurare în tranșe nu absolvă asigurătorul de răspunderea integrală asumată prin contractul de asigurare în cazul când riscul asigurat s-a produs în intervalul de timp între achitarea tranșelor.

(6) Dacă asiguratul sau, după caz, beneficiarul asigurării, nu achită tranșele ulterioare ale primei de asigurare în termenul stabilit, contractul rămâne în vigoare, iar despăgubirea de asigurare se acordă proporțional cu rata plătită a primei de asigurare.

(7) După producerea riscului asigurat, ratele primei de asigurare neachitate de către asigurat în termenul stabilit în contractul de asigurare nu se acceptă, iar dacă a fost achitată, aceasta nu va fi considerată ca plată a ratei primei de asigurare.

(8) În caz de producere a riscului asigurat și întârzierea achitării părții subvenționate din prima de asigurare, părțile contractului de asigurare pot stabili, printr-un acord scris, ca asiguratul sau beneficiarul asigurării să achite partea subvenționată neachitată de către stat, cu restituirea acestei sume de către asigurator în termen de 10 zile de la data încasării părții subvenționate din prima de asigurare. În cazul încasării parțiale a subvențiilor, asiguratorul îi restituie asiguratului sau beneficiarului asigurării doar partea încasată de la stat.

Articolul 32. Subvenționarea primelor de asigurare

(1) Subvenționarea primelor de asigurare se efectuează din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

(2) Subvenționarea unei părți a primei de asigurare, în baza contractelor de asigurare în agricultură, se efectuează conform condițiilor stabilite de prezenta lege și a actelor normative adoptate în baza acesteia.

(3) Guvernul aprobă anual lista riscurilor și a bunurilor agricole, a căror prime de asigurare se subvenționează din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

(4) Cota subvenției se stabilește în baza primelor de asigurare calculate conform condițiilor speciale de asigurare în agricultură și constituie 70% din valoarea acestora, dacă valoarea cumulată a subvențiilor pentru asigurarea subvenționată autorizate spre plată în anul anterior încheierii contractului de asigurare constituie până la 6% din mărimea Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

(5) În cazul depășirii cu fiecare două puncte procentuale a valorii de 6% a subvențiilor autorizate spre plată din mărimea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, cota subvențiilor pentru primele de asigurare a contractelor de asigurare încheiate în anul curent va fi redusă corespunzător cu 5% din mărimea de 70% prevăzută la alin. (4).

(6) În baza raportului Agenției de Intervenției și Plăți pentru Agricultură, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului stabilește, nu mai târziu de 15 ianuarie, cota subvenției a primei de asigurare pentru anul calendaristic în curs.

(7) Dacă Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului nu stabilește în termenul prevăzut la alin. 1 (6) cota subvenției din prima de asigurare, pentru anul calendaristic în curs se aplică cota subvenției din prima de asigurare din anul precedent. După stabilirea cotei subvenției din prima de asigurare din anul calendaristic în curs, asiguratorul va recalcula partea din prima de asigurare achitată de asigurat și partea subvenționată, prevăzute în contractele de asigurare încheiate în anul curent în funcție de cota subvenției stabilite.

(8) Pentru contractul de asigurare subvenționată, asiguratul achită diferența dintre prima de asigurare și cota subvenției stabilită conform prezentului articol.

(9) Sumele pentru subvenționarea primelor de asigurare se virează de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură după aprobarea documentelor prezentate de asiguratori subdiviziunilor teritoriale ale agenției în cauză, dar nu mai târziu de 2 luni de la data depunerii dosarului de subvenționare.

(10) Fără a aduce atingere prevederilor Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural și actelor normative adoptate în baza acesteia, dosarul de subvenționare va conține copia de pe polița de asigurare, copia de pe documentul de plată a primei de asigurare, declarația pe propria răspundere a asiguratului cu privire la existența bunului asigurat.

Articolul 33. Franșiza

Părțile contractului de asigurare pot stabili un nivel al franșizei, altul decât cel indicat în Condițiile de asigurare, fără a fi necesară modificarea acestora.

Capitolul V PRODUCEREA RISCULUI ASIGURAT

Articolul 34. Producerea riscului asigurat

(1) Se consideră producere a riscului asigurat evenimentul care conține următoarele elemente:

- a) existența obiectului asigurării;
- b) faptul producerii riscului contra căruia este asigurat obiectul asigurării;
- c) existența prejudiciului generat de producerea riscului asigurat.

(2) Nu se consideră caz asigurat pierderile de producție agricolă generate de:

- a) evenimente neprevăzute în contractul de asigurare;
- b) acțiuni premeditate ale asiguratului, membrii majori ai familiei acestuia, beneficiarului asigurării, reprezentanții sau de prepușii săi;
- c) încălcări din imprudență a normelor agrotehnice, sanitar-veterinare, fitosanitare, securitate antiincendiară de către asigurat, membrii majori ai familiei acestuia, reprezentanții sau de prepușii săi.

(3) În caz de nerecunoaștere a cazului asigurat, asigurătorul este obligat să argumenteze nerecunoașterea prin orice probe legale.

Articolul 35. Constatarea producerii riscului la asigurarea cantitativă a recoltei și a plantațiilor multianuale sau la asigurarea pierderilor financiare provocate de diminuarea calității recoltei culturilor agricole

(1) Asiguratul sau beneficiarul asigurării va notifica în scris asigurătorul despre producerea riscului pretins asigurat în următoarele termene:

a) în cazul grindinei, inundației, ploii torențiale, incendierii, polignirea culturilor, furtunii, în termen de până la 48 de ore din momentul producerii evenimentului;

b) în cazul secetei excesive, înghețurilor sau atacul organismelor dăunătoare, odată cu producerea acestora sau cu apariția efectelor negative ale lor.

(2) Asigurătorul este obligat, în termen de 5 zile de la data primirii notificării, să instituie o comisie de investigare a cazului asigurat.

(3) În componența comisiei de investigare a cazului asigurat se includ:

- a) reprezentantul asigurătorului;
- b) asiguratul, reprezentantul acestuia sau brokerul de asigurare;
- c) reprezentantul autorității publice locale de nivelul al doilea și, după caz,
- d) reprezentantul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;
- e) reprezentantul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență;
- f) reprezentantul Serviciului Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice.

(4) Comisia de investigare a cazului asigurat întocmește un act de constatare în câte un exemplar pentru fiecare membru al comisiei și se semnează de către aceștia.

(5) Pentru culturile agricole afectate parțial se face o evaluare preliminară a prejudiciului. La sfârșitul ciclului de producție se face o evaluare definitivă a prejudiciului și se plătește despăgubirea de asigurare.

(6) Volumul recoltei pierdute se calculează prin diferența dintre recolta asigurată și recolta obținută pe sectorul afectat, cu excepția pierderilor provocate de riscurile neasigurate. Quantumul prejudiciului se calculează conform prevederilor contractului de asigurare.

(7) Volumul recoltei obținute se estimează fie în baza actelor de depozitare sau de comercializare ale asiguratului, fie se estimează de către asigurător și asigurat în câmp, înainte de începerea recoltării, dacă contractul nu prevede altfel. Estimarea se efectuează în mod obligatoriu, la cererea oricărei părți a contractului de asigurare. În caz de implicare la această estimare a unei terțe persoane, cheltuielile le suportă partea care a cerut estimarea.

(8) Dacă s-a constatat că riscul asigurat a afectat parțial recolta culturilor agricole, asiguratul anunță asigurătorul despre intenția recoltării culturii agricole afectate cu cel târziu 5 zile înainte de ziua prognozată pentru a începe aceste activități.

(9) În cazurile când asiguratul a recoltat cultura agricolă afectată fără a anunța asigurătorul și nu există posibilitate de a determina/verifica cantitatea reală a recoltei pierdute, acesta din urmă este în drept să refuze parțial sau total achitarea despăgubirii de asigurare.

(10) Dacă, la producerea riscului asigurat și în legătură cu aceasta, producția agricolă a fost folosită în alt scop decât cel prevăzut la încheierea contractului de asigurare, se estimează costul producției menționate și suma aceasta se scade din quantumul despăgubirii de asigurare. Asiguratul este obligat să înștiințeze în prealabil asigurătorul despre folosirea producției agricole în alte scopuri.

Articolul 36. Constatarea prejudiciului la asigurarea animalelor

(1) Asiguratul va notifica în scris asigurătorul despre producerea riscului pretins asigurat, în următoarele termene:

1) pentru animale, altele decât peștii și familiile de albine, în termen de până la 24 de ore din momentul producerii evenimentului;

2) pentru pești:

a) în cazul riscurilor asigurate prevăzute la art. 21 alin. literele b) - d) și f) în termen de până la 24 de ore de la data producerii evenimentului;

b) în cazul riscurilor asigurate prevăzute la art. 21 alin. literele a) și e) odată cu apariția acestora sau a efectelor negative ale lor;

3) pentru familiile de albine:

a) în cazul riscurilor asigurate prevăzute la art. 24 literele a) și b) odată cu apariția riscului asigurat sau efectelor negative ale acestuia;

b) în cazul riscurilor asigurate prevăzute la art. 24 litera c), în termen de până la 24 de ore din momentul producerii evenimentului.

(2) În cazul apariției necesității urgente de sacrificare forțată a animalelor, la fel ca și în cazul emiterii unei prescripții oficiale cu privire la sacrificarea forțată, asiguratul este obligat să anunțe imediat asigurătorul despre acest fapt.

(3) Asigurătorul instituie, după caz, o comisie de investigare a cazului asigurat.

(4) În componența comisiei de investigare a cazului asigurat se includ:

- a) reprezentantul asigurătorului;
- b) asiguratul, reprezentantul acestuia sau brokerul de asigurare;
- c) reprezentantul autorității publice locale de nivelul al doilea;
- d) medicul veterinar; și, după caz,
- e) reprezentantul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;
- f) reprezentantul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

(5) Comisia de investigare a cazului asigurat întocmește în ziua inspectării, un act de constatare a câte un exemplar pentru fiecare membru al Comisiei.

(6) Asigurătorul este în drept să refuze parțial sau total achitarea despăgubirii de asigurare în cazul când asiguratul nu poate face dovada materială a producerii riscului asigurat.

Articolul 37. Constatarea producerii riscului la asigurarea sănătății animale

(1) Asiguratul va notifica în scris asigurătorul despre producerea riscului pretins asigurat, în termen de 24 de ore de la data producerii riscului asigurat sau, în cazul riscului prevăzut la art. 18 alin. (1) litera a), odată cu apariția semnelor clinice de boală.

(2) Producerea riscului asigurat se constată în baza prescripției medicului veterinar.

(3) Modelul notificării despre cazul presupus asigurat și modelul actului de constatare se stabilesc în baza Condițiilor de asigurare ale asigurătorului.

(4) Părțile contractului de asigurare pot prelungi, de comun acord, termenul de investigare repetată a cazului asigurat.

(5) La întocmirea actului de constatare, asigurătorul și asiguratul au dreptul să efectueze o expertiză suplimentară, să apeleze la orice documente probatoare, pentru a stabili cauzele și quantumul prejudiciului. Costul expertizei este suportat de partea care a solicitat expertiza și nu se include în despăgubirea de asigurare.

Articolul 38. Stabilirea mărimii despăgubirii de asigurare și plata acesteia

(1) Despăgubirea de asigurare se stabilește în limita sumei asigurate, ținând cont de nivelul acoperirii de asigurare, mărimea franșizei stabilite și de valoarea bunului asigurat rămas după producerea cazului asigurat.

(2) Mărimea despăgubirii de asigurare se stabilește:

a) pentru plantațiile multianuale afectate parțial de riscurile asigurate, proporțional cheltuielilor de restabilire a plantației, în limitele stabilite în contractul de asigurare;

b) pentru asigurarea sănătății animalelor, proporțional cu cheltuielile de tratare a animalelor;

c) în cazul asigurării pierderilor financiare provocate de diminuarea calității recoltei culturii agricole, ca diferență a prețului oferit pe piață pentru clasa de calitate a culturii agricole sau, în lipsa unor astfel de date, a prețului de comercializare obținut de către asigurat a recoltei asigurate, în raport cu prețul anticipat de comercializare.

(3) Asigurătorul, în termen de 10 zile de la data prezentării ultimului document prevăzut în contractul de asigurare și semnării acordului asupra mărimii despăgubirii de asigurare calculate, plătește asiguratului sau beneficiarului asigurării despăgubirea de asigurare.

(4) În cazul afectării parțiale a recoltei culturii agricole, despăgubirea de asigurare se plătește la sfârșitul ciclului de producție, în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii ultimului document prevăzut în contractul de asigurare și semnării acordului asupra mărimii despăgubirii de asigurare calculate.

(5) În cazul când, la momentul achitării despăgubirii de asigurare, partea primei de asigurare subvenționată de către stat nu a fost încasată, asigurătorul achită despăgubirea de asigurare proporțional primelor de asigurare încasate. După achitarea de către stat a părții subvenționate, asigurătorul în termen de 10 zile calendaristice achită asiguratului partea restantă a despăgubirilor de asigurare.

Capitolul VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 39

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr.243/2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.132–137, art. 704), cu modificările ulterioare.

Articolul 40. Pentru contractele de asigurare încheiate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, la calcularea subvenției pentru prima de asigurare Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură aplica principiul prevăzut la art. 6 alin. (4) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATVĂ

la proiectul Legii privind asigurarea subvenționată în agricultură

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Sectorul agricol este unul foarte vulnerabil la calamitățile naturale. Frecvența acestora este în permanentă creștere. Suntem martori ai schimbărilor climatice care generează înghețuri, inundații, secete, căderi de grindină ș. a.

Pierderile cauzate fermierilor se evaluează de la sute de milioane de lei până la miliarde, fapt care afectează nu doar starea financiară a acestora, dar și indicatorii macroeconomici ai țării (mai ales în cazul secetelor excesive).

Protejarea sectorului agricol de calamitățile naturale a fost permanent o preocupare a Guvernului și în special al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, care caută să identifice mecanisme de diminuare a consecințelor negative a acestora.

Alocarea ad-hoc de mijloace financiare fermierilor afectați, nu este în sine o soluție de lungă durată, deoarece aceasta nu motivează agricultorii să-și protejeze bunurile iar în buget nu întotdeauna există surse financiare, care de urgență ar putea fi alocate.

Astfel, anume asigurările în agricultură reprezintă un mecanism viabil de lungă durată, însă care, din cauza costurilor ridicate, necesită sprijinul statului, prin acordarea subvențiilor la primele de asigurare.

Începând cu anul 2005, pe piața asigurărilor din Republica Moldova au fost implementate asigurările agricole subvenționate, având ca bază Legea cu privire la asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură nr. 243/2004.

Într-un interval de timp de 14 ani de la intrarea în vigoare a acestei Legi s-au constatat un șir întreg de lacune, neclarități și imperfecțiuni, care frânează dezvoltarea asigurărilor agricole subvenționate și care nu răspunde deplin necesităților fermierilor.

La fel, Legea nr. 243/2004 lasă loc de multe interpretări, care creează dezechilibru între părțile implicate în acest proces, sau limitează aria de acțiune al acesteia, lucru care ulterior nu permite extinderea suprafețelor agricole asigurate.

De asemenea s-au depistat un șir de neclarități în privința modului de identificare a obiectelor asigurate, volumului lor (cantității), costului, etc., care generează ulterior interpretări.

Acestea se referă, mai ales, la solicitarea prezentării de către Asiguratori a documentației de diferit gen, care în diverse surse (uneori 2-3!) diferă semnificativ.

Astfel, în urma unei analize detaliate a Legii menționate s-a ajuns la concluzia necesității modificării legii menționate, dar întrucât intervenția în această lege a depășit 50 la sută din textul ei, se propune abrogarea legii și adoptarea unei noi legi cu același obiect de reglementare.

Proiectul de lege are drept scop:

- a) reducerea intervenției statului prin acordarea de compensații în cazul producerii calamităților naturale prin creșterea rolului asigurărilor în agricultură;
- b) stimularea accesului fermierilor la asigurările în agricultură prin revenirea la o cotă mai înaltă a subvenționării primei de asigurare;
- c) crearea posibilității pentru asiguratori de a crea noi produse de asigurare solicitate de către fermieri;

- d) stimularea creditării fermierilor prin crearea posibilității de a asigura, la cererea instituțiilor financiare, bunurile agricole gajate;
- e) extinderea listei de obiecte și riscuri a căror asigurare urmează a fi subvenționată;
- f) reglementarea unei modalități clare de calcul al sumei asigurate cât și a despăgubirii de asigurare;
- g) eliminarea lacunelor depistate și ajustarea terminologiei utilizate la prevederile Codului civil modernizat.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Structura proiectului de lege urmează logica unui contract de asigurare. Astfel, acesta cuprinde reglementări cu privire la: subiecții asigurării, obiectul asigurării, riscurile asigurate, suma asigurată, prima de asigurare, producerea riscului asigurat, stabilirea mărimii despăgubirii de asigurare.

Este necesar, în primul rând, de subliniat că proiectul de lege va avea caracterul unei legi speciale în raportul cu prevederile Codului civil și a legii cu privire la asigurare, întrucât are un obiect de reglementare îngust și se va aplica doar în cazul în care prima de asigurare va fi subvenționată de către stat. Anume din această perspectivă, urmează a fi analizate și interpretate prevederile proiectului de act normativ.

Spre deosebire de legea veche, în proiectul de lege s-a inclus în sfera subiecților raporturilor de asigurare și beneficiarul asigurării, care pot fi atât băncile comerciale care creditează fermierii, cât și prestatorii de mărfuri și servicii (furnizori de produse de uz fitosanitar, furnizori de semințe, servicii agrotehnice și transport) care au garanția restituirii investițiilor în caz de producere a riscurilor asigurate. Participarea băncilor comerciale la raporturile de asigurare creează premise pentru creditarea afacerilor în agricultură, în special a celor care nu dispun de gaj. De asemenea, este necesar de menționat că spre deosebire de fermieri, băncile comerciale dețin o putere de negociere mai puternică, ceea ce va garanta prime de asigurare mai mici, corectitudine în întocmirea și deservirea contractelor de asigurare, achitarea integrală și în termeni a despăgubirilor de asigurare.

Pentru asigurarea simplității în aplicarea prevederilor actului normativ, Capitolul II a fost împărțit în secțiuni, după criteriul obiectului de asigurare. Astfel s-au obținut următoarele secțiuni:

- Secțiunea 1. Asigurarea cantitativă a recoltei culturilor agricole;
- Secțiunea 2. Asigurarea calității recoltei culturii agricole;
- Secțiunea 3. Asigurarea plantațiilor multianuale;
- Secțiunea 4. Asigurarea animalelor;
- Secțiunea 5. Asigurarea peștilor;
- Secțiunea 6. Asigurarea familiilor de albi;
- Secțiunea 7. Asigurarea sănătății animale.

Fiecare secțiune aparte descrie bunurile asigurate, riscurile pe care le presupune, modalitatea de calcul a sumei de asigurare, precum și obiectele care nu pot fi luate în asigurare.

În reglementarea asigurării cantitative a recoltei culturilor agricole (secțiunea 1) drept nouitate legislativă evidențiem articolul 7, care prevede în detaliu modalitatea de stabilire a sumei asigurate. Acest aspect prezintă interes pentru toți subiecții raporturilor de asigurare, în special datorită faptului că la momentul asigurării, bunurile asigurate încă nu există și prezintă dificultate stabilirea valorii și cantității acestor bunuri. Astfel, s-a stabilit că suma asigurată la asigurarea recoltei culturii agricole, reprezintă produsul recoltei medii prognozate la hectar și a prețului anticipat de comercializare a recoltei, iar alineatele următoare venind să detalieze anumite aspecte la modalitatea de calculare a recoltei medii și a prețului anticipat de comercializare. Prin preț anticipat de comercializare, autorii

proiectului au convenit să înțeleagă prețul cu care își propune producătorul agricol să-și comercializeze recolta viitoare. Cu toate acestea pentru a exclude subiectivismul sau estimările greșite ale producătorului agricol în proiectul de lege s-a fixat că prețul anticipat de comercializare a recoltei culturii agricole nu poate depăși prețul maxim de comercializare obținut de către producătorul agricol în ultimii 5 ani, confirmat prin acte de înstrăinare, iar pentru situația producătorilor agricoli care nu au o experiență de 5 ani, se vor utiliza datele Biroului Național de Statistică. Totodată, se introduce posibilitatea recalculării recoltei luate la asigurare, pentru cazurile când inițial se face o estimare incorectă, ori, din cauza anumitor factori, alții decât riscurile asigurate, roada reală în teren diferă semnificativ decât cea luată la asigurare. Acest fapt poate dezavantaja sau asiguratul sau asigurătorul, prin asigurarea unei cantități prea mici ori prea mari de roadă, care ulterior producerii riscului asigurat va conduce la despăgubiri distorsionate în raport cu pierderile reale.

De asemenea, se propune extinderea domeniului de acțiune a legii la asigurarea calității recoltei. Această propunere vine în contextul în care producerea riscului asigurat nu conduce de fiecare dată la pierderi cantitative de recoltă, afectându-se doar calitatea ei (aspectul exterior al producției, etc.). În aceste cazuri, asiguratorul nu este în drept să plătească despăgubiri producătorului agricol, atât timp cât acesta s-a asigurat de pierderile cantitative de recoltă. Or, de cele mai multe ori, lipsa calității producției agricole face imposibilă și comercializarea, afectându-se în așa fel veniturile producătorilor agricole.

În reglementarea asigurării plantațiilor multianuale s-a indicat că suma asigurată nu poate depăși costurile aferente activelor biologice, până la momentul asigurării, sau, după caz, prețul de piață indicat în raportul de evaluare. Termenul de „costuri aferente activelor biologice” a fost preluat din Standardul Național de Contabilitate „Particularitățile Contabilității în Agricultură”, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 118/2013.

La reglementarea asigurării animalelor domestice, este necesar de subliniat articolul 16 alineatul (2), prin care se fixează, că suma asigurată a animalelor în creștere este stabilită conform unei metodologii. Această normă se impune întrucât valoarea animalelor în creștere variază în timp cea ce reprezintă o problemă pentru subiecții raporturilor de asigurare la momentul stabilirii sumei asigurate. Din acest considerent, se propune ca metodologia de stabilire a sumei asigurate să fie aprobată de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului. De asemenea, s-a stabilit modalitatea de calculare a sumei asigurate a animalelor, fiind creată posibilitatea stabilirea acesteia în baza contractelor de vânzare-cumpărare, invoice-urilor, facturilor de expediție ori prețului de piață indicat în raportul de evaluare.

La reglementarea asigurării peștilor este necesar de subliniat introducerea unor riscuri inexistente în legea veche cum sunt: intoxicarea; asfixierea; întreruperea alimentării cu energie electrică a întreprinderilor de reproducere a peștilor, în rezultatul concursului factorilor naturali.

La secțiunea 5 se propune implementarea altui produs nou de asigurare și anume asigurarea sănătății animale. Spre deosebire se asigurarea obișnuită a animalelor, unde riscul se consideră produs doar după moartea sau sacrificarea forțată a animalului, produsul dat va acoperi cheltuielile deținătorului legate de diagnosticarea și tratarea animalelor, indiferent că acestea pier sau rămân în viață, după tratament.

Capitolul III este dedicat reglementării conținutului contractului de asigurare, acțiunii în timp al acestuia; rezoluțiunii contractului, ținând cont de particularitățile bunurilor asigurate. Aici dorim să menționăm prevederile articolului 28, prin care s-a acordat dreptul asiguratorului să verifice respectarea de către asigurat a regulilor agrotehnice, normelor sanitar-veterinare și altor măsuri stabilite de contract sau actele normative pentru a evita sau a diminua efectele negative asupra obiectului asigurării, altele decât cele care pot fi produse de riscul asigurat. Introducerea acestei norme este dictată de faptul că lipsa unor acțiuni din

partea asiguratului prescrise de actele normative poate conduce indirect la apariția sau agravarea efectelor riscului asigurat. De exemplu: nevaccinarea animalelor, întreținerea lor în condiții antisănătare, de subnutriție - poate cauza îmbolnăvirea și moartea acestora. Deci, conduc direct la producerea riscului asigurat, sau cresc probabilitatea producerii lui (agravare în raport cu evaluarea inițială de către asigurator a probabilității producerii riscului asigurat). La fel, în cazul culturilor agricole, care nu sunt tratate și prelucrate corespunzător, duc la diminuarea roadei și calității acesteia. Exemplu: îmburuienire excesivă, neefectuarea sau efectuarea cu întârziere a lucrărilor agrotehnice, utilizarea de preparate fitosanitare necorespunzătoare sau contrafăcute, etc.

Astfel, inacțiunile asiguratului vor conduce în cele din urmă la producerea riscului asigurat, la intensificarea efectelor acestuia și implicit la majorarea despăgubirilor achitate de către asigurator, ceea ce reprezintă o situație inechitabilă pentru acesta din urmă, întrucât, pe de o parte, asiguratul nu suportă costuri în legătură cu întreținerea bunului asigurat, iar pe altă parte, încasează și despăgubirea de asigurare. Din aceste considerente, se propune acordarea dreptului asiguratorului să verifice și să ceară asiguratului, prin acordarea unui termen, înlăturarea a abaterilor. Acest drept se naște doar în cadrul raporturilor contractuale, fiind dictată de necesitatea apărării intereselor asiguratorului și protejării acestuia împotriva inacțiunilor de rea-credință din partea asiguratului.

Aici, este necesar de menționat și prevederile art. 35 alineatul (6) în redacția proiectului, potrivit căruia volumul recoltei pierdute se calculează prin diferența dintre recolta asigurată și recolta obținută pe sectorul afectat, *cu excepția pierderilor provocate de riscurile neasigurate*. Respectiv, asiguratorul nu duce răspundere de pierderile provocate de riscuri neasigurate, de nerespectarea tehnologiilor agrotehnice, normelor sanitar-veterinare și altor măsuri. La calcularea despăgubirilor acesta este obligat să le excludă, achitând doar daunele provocate de riscul asigurat. Exemplu, o cultură agricolă asigurată de grindină, a fost afectată totodată și de secetă, risc care nu a fost asigurat. Respectiv, asiguratorul este obligat să excludă efectele secetei, fără a achita despăgubiri pentru absolut toate pierderile înregistrate, deoarece prima de asigurare a fost achitată pentru un anumit risc. Totodată, asigurarea agricolă subvenționată presupune o protecție de calamități naturale și nu de erori tehnologice sau umane.

O atenție deosebită urmează a fi acordată și articolului 29 alineatul (2) și (3) care au fost incluse în lege pentru a nu permite exercitarea cu rea-credință a dreptului la rezoluțiune, pentru a evita plata fie a despăgubirii fie a primei de asigurare, din partea subiectelor raportului de asigurare, în cazul în care devine cert că: riscurile asigurate se vor produce sau din contra nu se vor produce. Cu titlul de exemplu poate servi cazul în care asiguratul care s-a asigurat împotriva riscului de secetă, iar la ceva timp după semnarea contractului au loc precipitații în cantități ce exclude pericolul secetei, în lipsa decăderii dreptului la rezoluțiune, acesta, pentru a evita plata ratelor primei de asigurare, va fi tentat să ceară rezoluțiunea contractului. La fel este și situația, când într-o regiune amplasată în amonte de terenul asigurat împotriva inundației, devine cert că în câteva zile sau chiar ore să se producă riscul asigurat, ceea ce îl va tenta pe asigurator să ceară rezoluțiunea contractului de asigurare pentru evitarea plății despăgubirii.

Proiectul de lege de asemenea fixează pragul maxim de 15% din valoarea primelor subscrise pe contractului de asigurare, care pot fi utilizate de către asigurator pentru acoperirea cheltuielilor de gestiune a contractelor. Revenirea la această cotă este dictată de faptul că nivelul mic al primelor de asigurare încheiate de asiguratorii nu permite acoperirea tuturor costurilor suportate în legătură cu gestiunea acestor tipuri de contracte. Estimările sunt reflectate în anexa nr. 1.

Articolul 31 alineatul (2) din proiect, prevede posibilitatea achitării primei de asigurare de către beneficiarul asigurării. După cum s-a menționat mai sus, în calitate de

beneficiar al asigurării poate apărea atât băncile comerciale cât și furnizorii de produse de uz fitosanitar, de semințe, servicii agrotehnice și transport, care în raporturile comerciale sunt creditorii producătorului agricol și au interes în obținerea de către acesta a recoltei asigurate și stingerea creanțelor. În special, în situația în care se produce riscul asigurat, acesta are garanția că își va satisface creanța din suma despăgubirii de asigurare, ceea ce îl motivează pe creditor să achite prima de asigurare în interesul asiguratului.

De asemenea, ca o noutate normativă s-a introdus posibilitatea achitării primei de asigurare în mai mult de două tranșe, ceea ce va reduce povara financiară asupra producătorului agricol asigurat. Totodată, s-a reglementat în articolul 31 alineatul (4) litera a) posibilitatea achitării primei de asigurare sau a primei tranșe a acesteia pentru recolta culturilor de toamnă cel târziu până la 1 mai al anului recoltării, întrucât instituirea termenului până la 01 decembrie indisponibilizează o sumă de bani ai asiguratului pe o perioadă de până la jumătate de an, pentru riscuri care se vor produce în anul viitor, de asemenea reprezentând o limitare nejustificată a dreptului de achitare a primei și tranșelor de asigurare, în special, în cazul când asiguratul nu dispune de lichidități.

Prin prevederile articolului 31 alineatul (8) din proiect, pentru cazurile când asiguratorul trebuie să achite despăgubirea de asigurare, iar partea primei subvenționată încă nu a fost încasată de la stat, și intervine cazul să fie achitate parțial despăgubirile proporțional primei încasate, se oferă posibilitate asiguratului sau beneficiarului asigurării să achite partea subvenționată din prima de asigurare. Astfel, asiguratul (beneficiarul) pot încasa deplin despăgubirile de asigurare, iar subvenția obținută ulterior, va fi restituită asiguratului (beneficiarului). Respectiv, se va evita blocarea achitării parțiale a despăgubirii de asigurare, atunci când se reține achitarea subvențiilor de către Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, mai ales în situațiile când suma despăgubirii de asigurare depășește cu mult partea subvenționată a primei.

Articolul 32 alineatul (4) prevede majorarea nivelului de subvenționare a primelor de asigurare de la 50% la 70% în scopul stimulării mecanismului de asigurare, extinderii suprafețelor cu culturi agricole asigurate și totodată diminuarea poverii financiare asupra producătorilor agricoli. Impactul financiar asupra Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural va fi ne semnificativ în raport cu mărimea totală a acestuia (vezi pct. 5 din Nota informativă).

În același timp, odată cu majorarea cuprinderii cu asigurare a suprafețelor agricole, va crește nivelul despăgubirilor acordate agricultorilor din contul companiilor de asigurări și reasiguratorilor externi, și respectiv, se va reduce suma alocațiilor permanente acordate de către stat din Fondul de rezervă ale Guvernului în cazul producerii unor calamități naturale.

De asemenea, se stabilește un mecanism dinamic de diminuare sau majorare a nivelului de subvenționare a primelor de asigurare în funcție de mărimea totală a Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, ținând cont de valoarea cumulată a subvențiilor pentru asigurarea subvenționată autorizate spre plată. Astfel, se creează un mecanism care garantează, că în cazul atingerii unui nivel înalt de asigurare, ceea ce va reprezenta dovada dezvoltării acestui segment al economiei, să se reducă nivelul de subvenționare a primelor de asigurare și respectarea unui echilibru de finanțare a măsurilor de subvenționare.

Totodată, s-a exclus obligativitatea prezentării extrasului din registrul producătorilor agricoli care au încheiat contracte de asigurare eliberat de autoritățile publice locale cu privire la existența bunului asigurat, întrucât s-a constatat, că în procesul aplicării legii vechi în practică autoritățile publice nu verificau existența bunurilor propuse a fi asigurate și se eschivau de la prezentarea acestor extrase, deoarece aceste date sunt deținute de către alte autorități cum ar fi Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, organul cadastral teritorial. În acest context, se propune substituirea acestui extras cu declarația pe propria

răspundere a asiguratului cu privire la existența bunului asigurat, mai ales că verificarea existenței bunului asigurat oricum revine oficiilor teritoriale ale AIPA.

Articolul 33 va crea posibilitatea subiecților raportului de asigurare să negocieze mărimea franșizei și modalitatea de calcul al acesteia, fără a fi necesară modificarea condițiilor de asigurare, fapt ce va permite negocierea unor condiții mai favorabile asiguratului.

Articolul 35 și 36 au delimitat componența comisiei de investigare a cazului asigurat în funcție de bunurile asigurate. Totodată, a fost exclusă AIPA din componența comisiei de constatare a producerii cazului asigurat, întrucât aportul acestei autorități se limitează până la momentul subvenționării primei de asigurare, indiferent dacă s-a produs sau nu riscul asigurat iar constatarea afectării bunurilor revine altor instituții de stat.

Articolul 35 alineatul (9) și art. 36 alin. (6) este inserat pentru a responsabiliza și evita abuzurile din partea asiguratului în cazurile când la producerea riscului asigurat au loc daune nesemnificative cauzate bunurilor asigurate sau este imposibil stabilirea producerii acestora (în cazul animalelor), precum și pentru a evita cazurile când asiguratorul este pus în imposibilitatea de a evalua mărimea daunei.

5. Fundamentarea economico-financiară

În conformitate cu rapoartele CNPF privind contractele de asigurare subvenționată a bunurilor producătorilor agricoli, încheiate de către companiile de asigurări pe parcursul ultimilor ani, primele totale subscrise au constituit aproximativ 10 – 13 milioane lei. Din acestea, 50 % (5,0 – 6,5 milioane lei) au fost achitate de către stat sub formă de subvenții. În situația când nivelul de subvenționare va fi majorat la 70% se estimează că mărimea subvențiilor se va majora cu cel mult 3 milioane de lei, ceea ce constituie circa 0,3% din mărimea totală a fondului de subvenționare. Prin urmare, cheltuielile legate de implementarea noilor prevederi vor fi acoperite din contul și în limita alocațiilor bugetare prevăzute în Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediei Rural, aprobate conform legii bugetare anuale

Totodată, se estimează că în rezultatul majorării a nivelului de subvenționare se vor majora și numărul contractelor de asigurare subvenționată. Astfel se estimează o creștere a mărimii subvențiilor solicitate pentru asigurări cu 10%. Ceea ce va constitui în: 2020 – 3,3 milioane lei; 2021 – 3,6 milioane; 2022 – circa 4 milioane, ceea ce constituie 0,4% din mărimea totală a fondului de subvenționare.

Pe de altă parte, nivelul mediu al despăgubirilor de asigurare constituie circa 50% din primele totale subscrise¹, ceea ce constituie 7,5 milioane lei. Însă, este cunoscut faptul, că odată cu creșterea numărului de contracte încheiate și a cuprinderii cu asigurare crește inevitabil și nivelul despăgubirilor de asigurare.

Astfel, la o cuprindere cu asigurare de 5-8% a suprafețelor agricole ale RM, estimăm că nivelul daunelor va constitui în mediu 70% din primele subscrise. Respectiv, în mediu, cele 70% subvenții vor fi direcționate spre achitarea despăgubirilor asiguraților. În același timp însă, asiguratorii își fac pe parcursul anilor niște fonduri de rezervă pentru anii catastrofici, în care se înregistrează daune excesiv de mari. Totodată, daunele înregistrate sunt evaluate detaliat și profesionist de către experții companiilor de asigurări, fără a se mai achita compensații nejustificate din bugetul statului, dar se va ține cont de fiecare caz în parte și pierderile real suportate de producătorul agricol.

Astfel, direct se va implementa un mecanism de responsabilizare a agricultorilor pentru a-și proteja bunurile și totodată va fi dezvoltată treptat cultura asigurărilor, despre care se vorbește permanent și la care tindem, asemeni țărilor cu o economie dezvoltată.

Un alt moment pozitiv, este faptul, că prin alocarea anuală planificată a subvențiilor

¹ Sursa CNPF

pentru asigurări, Statul nu va fi pus permanent în situația de a identifica de urgență sume enorme pentru acoperirea pierderilor înregistrate de agricultori, creându-se astfel mecanisme de diminuare a lor și nu de acoperire de fiecare dată din buget, ultima fiind o practică incorectă și costisitoare.

Estimăm că majorarea nivelului de subvenționare la 70% va permite ca în cca. 3-4 ani să se revină la nivelul de asigurare a suprafețelor agricole la cel din anul 2008 (de la cca. 1,5% actual la cca. 4,0%), în special din contul suprafețelor cu culturi tehnice (rașiță, sfeclă de zahăr, floarea soarelui) și celor cu valoare adăugată înaltă. Anume pentru asigurarea acestor culturi la moment se duc permanent tratative, însă primele destul de înalte stopează practic total aceste asigurări.

Doar sfecla de zahăr se cultivă anual pe 17-20 mii ha iar rașiță pe cca. 10-15 mii ha, suprafețe care anterior erau asigurate toate, pe motiv că nivelul subvenționării constituia tocmai 80%.

Această diferență dictată de majorarea nivelului de subvenționare însă, va permite ca în cazul riscurilor catastrofale (secetele excesive ce afectează totalmente suprafețele agricole din RM, inundațiile, înghețurile de primăvară, căderile masive de grindină, bolile infecțioase ale animalelor ș.a.), pierderile să fie acoperite de către companiile de asigurări, fără a se apela de urgență la alocări masive din bugetul de stat.

La rândul său, asigurătorii fiind reasigurați la companii de reasigurare internaționale cu renume își vor recupera cca. 70% din daune achitate din contul acestora.

Astfel, în cazurile când au fost înregistrate cataclisme naturale majore, precum seceta din anul 2012, fiind înregistrate pierderi de miliarde de lei (din unele surse chiar un miliard de dolari), aceste pierderi pot fi acoperite din contul companiilor financiare internaționale, prin intermediul programului de reasigurare.

Respectiv, chiar și în cazul când ar fi asigurate doar 4% din suprafețele afectate, din pierderile totale de 1 miliard de dolari, răspunderea ce ar fi revenit pe umerii companiilor de asigurări ar fi fost de cca. 40 milioane de dolari sau cca. 800 milioane de lei.

Asiguratorii acoperă 70% din aceste pierderi pe riscul "Secetă excesivă", despăgubiri care în mare parte puteau fi acoperiți prin programul de asigurare/reasigurare, lucru care constituie o sumă enormă pentru agricultura RM

Aceste sume nicidecum nu puteau fi alocate de către guvern de urgență la acel moment.

La fel, asemenea situații catastrofale se pot întâmpla și cu bolile precum gripa porcina, care în anul 2018 a bătut țările vecine România și Ucraina, fiind înregistrate un număr mare de focare și în RM. Din fericire, spre deosebire de România, fermele mari cu zeci de mii de capete nu au fost afectate.

Astfel, prin implementarea propunerilor la Legea 243-XV, în primul rând este posibilă evitarea falimentării unui șir întreg de întreprinderi agricole în caz de calamități naturale.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării Legii se vor modifica următoarele hotărâri ale Guvernului:

1. Hotărârea Guvernului nr. 217/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea asigurării riscurilor de producție în agricultură;
2. Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural;

Actele normative ce urmează a fi adoptate în scopul implementării Legii:

Ordinul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului privind aprobarea metodologiei de stabilire a sumei asigurate a animalelor în creștere;

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul Legii a fost supusă avizării și expertizării de către: Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Justiției; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Comisia Națională a Pieței Financiare; Agenția Națională de Intervenție și Plăți pentru Agricultură; Biroul Național de Statistică; Centrul Național Anticorupție.

De asemenea proiectul Legii este plasat pe pagina web particip.gov.md pentru a fi supus consultărilor publice.

8. Constatările expertizei anticorupție

Expertiza anticorupție a constatat că deși în nota informativă se analizează și se prognozează efectele economico-financiare ale proiectului, totuși nu se menționează despre disponibilitatea resurselor financiare necesare în Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, fapt care urmează a fi specificat.

În proiect, la art. 36 alin. (4) și art. 37 alin. (5), se identifică o contradicție referitoare la comisia de investigare a cazului asigurat, ceea ce impune necesitatea unei abordări unice în privința aspectului invocat.

Observațiile formulate au fost acceptate parțial.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu este cazul

10. Constatările expertizei juridice

Ministerul Justiției au formulat un șir de obiecții de ordin tehnico-normativ precum și propuneri de îmbunătățire a proiectului de lege, cum ar fi cele de la articolul 4, 31, 39 alineatul (7).

Toate propunerile și obiecțiile au fost acceptate de către Minister.

Ministru

Ion PERJU

Estimarea cheltuielilor de gestiune a companiei de asigurări (art. 31 alin. (4) din proiectul de Lege)

1 persoană   1 persoană   2 persoane   3 persoane   3 persoane

Prima subscrisa (estimări companie asigurări)	1,000,000	2,000,000	5,000,000	10,000,000	20,000,000
Comision intermediari (7%)	70,000	140,000	350,000	700,000	1,400,000
Defalcari CNPF (0,75%)	7,500	15,000	37,500	75,000	150,000
Salariu anual calculat	120,000	120,000	240,000	360,000	360,000
Cheltuieli aferente salariului:	27,000	27,000	54,000	81,000	81,000
<i>Fondul Social</i>	21,600	21,600	43,200	64,800	64,800
<i>Asigurarea medicala</i>	5,400	5,400	10,800	16,200	16,200
Locatiune	24,700	24,700	49,400	74,100	74,100
Servicii comunale	2,000	2,000	4,000	6,000	6,000
Cheltuieli de intretinere incaperi	800	800	1,600	2,400	2,400
Cheltuieli de intretinere auto (<i>asigurare, deservire, schimbare roti etc.</i>)	9,179	9,179	9,179	14,179	14,179
Amortizarea auto	32,318	32,318	32,318	32,318	32,318
Combustibil (<i>inclusiv, deplasari</i>)	27,360	27,360	38,760	61,560	84,360
Telefonie fixa	300	300	600	900	900
Telefonie mobila	1,680	1,680	3,360	5,040	5,040
Internet	300	300	600	900	900
Alte cheltuieli IT	2,000	2,000	3,000	4,000	4,000
Amortizari si casari	3,000	3,000	4,000	5,000	7,500
Alte cheltuieli administrative (<i>rechizite de birou, hirtie A4, echipament, apa potabila</i>)	1,860	1,860	3,720	7,440	14,880
Cheltuieli de marketing (<i>buclete, promovare pe internet, radio</i>)					
Total Cheltuieli de gestiune	337,997	415,497	848,037	1,453,837	2,269,577
Cota Cheltuieli de gestiune	33.80%	20.77%	16.96%	14.54%	11.35%

**Informația referitor la încasările/despăgubirile pentru anii
2007-2018 asigurările agricole în Republica Moldova
(companiile de asigurări de pe piață)**

<i>Anul</i>	<i>Încasări, lei</i>	<i>Despăgubiri, lei</i>	<i>% despăgubiri</i>
2007	31,645,342	7,980,597	25.22%
2008	44,992,344	13,134,152	29.19%
2009	21,079,664	23,591,579	111.92%
2010	40,585,192	17,267,546	42.55%
2011	43,516,413	24,191,797	55.59%
2012	74,581,695	100,201,309	134.35%
2013	92,624,410	30,976,008	33.44%
2014	58,287,440	6,723,119	11.53%
2015	44,956,961	4,593,185	10.22%
2016	18,254,076	12,695,877	69.55%
2017	13,110,159	2,024,881	15.45%
2018	10,263,315	2,647,604	25.80%
Total	493,897,011	246,027,654	49.81%

Sursa: CNPF